

De més drets ens hem.
De més drets ens hem.
Los drets individuals son
imprescriptibles, inalienables
e intransferibles. o
Legislar la Llibertat heu
previst de garantirlo, es
cometre atentat contra ella. o
La llibertat propi acabauil
abont comensa la llibertat
ajena. Es licit, donchs, al
individu fer tot lo que no
perjudiqui a un altre. o
La resignació que produeix
las religions no es més que
la formula del enganx ob
que s'preté perpetuar la in-
justicia social en lo mon. o
Las religions son causes
d'aborris que viuen de la
estafa d'admetre capitals en
la terra, assegurant pagar
rescatats interessos al col

PERIÒDIC POLÍTIIC VERMELL

LA TRAMONTANA
defensa 'a principis lli-
berals més avançats, como
atenients de cap mon. o
La Tramontana es anti-
religiosa de totas las re-
ligions, perquè totas son
igualment dolentes y de-
pressives pero la dignitat y
la inteligencia humana. o
La Tramontana en politica
defensa sempre al més ad-
vansat contra 'a més reac-
cionari, y sosté la necessitat
d'una gran reforma social
que transformi 'a mode de
ser del productur, erup
superdit al capitalisme. o
La Tramontana no està
afiliada a cap partit, carrega
los interessos genuinos de la
llibertat sense compromissos
ni preocupacions de costats.

La salut del poble
es la suprema ley

La Tramontana es lo periòdic que 'a publica en idioma català
més avançat en ideas politicas, relligiosas y d'èconomia social.

Lo Treball es la
primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 peseta trimestre. — Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Poanet, 1, 1.º: BARCELONA

Perls pagus s'admeten llibranças del Giro Mútuo, lletres de fidei comiss
y selles de 15 céntims. No s'admeten llibranças especials de periòdiche

PREUS DE VENTA

Número solt, 5 céntims. — Los exemplars, 1 pen.
Surt a l'liura puntualment cada diumenge

DE CANARI A PAVO-REAL
(METAMÓRFOSIS POSSIBILISTA)

Lo qui fou canari federal l'any 69, lo qui 'a fou aristòcrata l'any 73 y devot l'any 80,
ara s'ha transformat en pavo real d'adorno de la monarquia.

CARTA CONTENCIÓ

DE UN BARRUTÍ DE BARCELONA AL SEU PARE

Volgut y afortunat pare:
Es cosa difícil predir que tinguis tanta salut
com jo tinc ara com ara.
Vostre carta hi llegit tota
ab gran atenció y respecte,

Abona que tot dech enviarnos
las gracias, perq' las deu
al tromper, tant q' correu
que tant de mi ve enterosus
Y ara, ab tota bona fe,
de vritat y ab bon criteri,
vaig a aclarir lo misteri
que tan cap-licat m' és.

La carta que toucha a l'edifici
de la iglesia ja molt temps fa
y que al tancar solch aná
alguna que altra vegada.
Tambe acostumo a ser-me
molt vespres ab algun
a esperar, dant un viciu,

Cert es que cada setmana,
per seguir los seus consells,
compro la esquila-cistella
que se'n diu a 'Taxontana'.
Que vaig molt, també es vritat,
a un casino profaner,
que, de las ferias contrari,
al clero també comenat.

Y ja que per 'm' murmura
tant de mi, per lo que
de la farsa que a d'nos impere.
Si al altre 'l'oculiu d'
de ser alguna cosa,
es ab la idea invidiosu
de distruere una estona.

Si per aixó algú vengut
darrera una dona m'olla,
serà per la rabó senyalat
de que ella... ve al meu devant.
Si la digne Taxontana
llegiu molt constantment,
ho heu per 'agradament'
de que m'ha enquistat lo llano.

Y al un casio avensat
freqüent sempre que m' vage,
es porque allí se propaga
la logica y la vritat.
Ab aixó ja podreu veure
que no hi ha ni un sol motiu
per dir lo que de m' s' diu
y que a vos no han fet creure.

Al lector li podreu dir
si es que volis de cert mena
que a Caydi de casa seva
que prod' ferus deu tenir.
Recordem de la Petra
quan junt ab ell, al molt,
l'heru de casa 'l' Magi
les va trobar... etc.

Ja ho deu 'l' adagi ben clar
y es una vritat notoria:
aquell que més enriehona
es qui més s' que calla.
Per lo d' d' cap, qui mara
tinguó ni cap por de m',
perq' m' poru en sol molt bre
y adalanto en mi carrera.

Y si algun cuydado no dona
que m' perdi, no tingueu por,
pues veg comenat ab prevenció
la Gula de Barcelona.
Creyeré, donchs, que me h' missió
deixo cumplida com tal,
aquí posa punt final
y bene una altra salut.

dels dos, mes ja que se'ns ha demanat nostra
opinió, aóem a donar la deseguida.
Victims la dona d' inusitada explotació, més
encara que l'home, no podem per menos de
trobar just y d' aplaudir que s' associin y se
interessen per la cosa pública y pel problema
social, molt més quan sempre havém sostingut
nosaltres que mentres la dona no s' emancipi
econòmicament ó quan menos son esforos no s'
consideri igual al esforo del home, no podrà
may en lo demés ésser considerada igual en
drets y debers al sexe masculí.

Y respecte als periódichs que han anat fent
brometes de més ó menos mal gust, y arribent
alguns fins a la indecencia jutiant aquella reunió,
sols tenim que dirhi que ja que no coneixen
las donas per res més que per la luxuria,
no aspirant ab son contacte a altra cosa que
a portar ó fer dur bayas, es natural sa graciosa
estupides devant de las que pensan en reclamar
sos drets de persons que 'ls pertocan.

Lo próxim diumenje tindrà lloch altre
meeting de donas, a las tres de la tarde, en lo
seatro del Circo Barcelonés del carrer de Mont-
serrat, en quina reunió no podrán entrarhi més
homes que 'ls representants de la premsa y 'ls
delegats de societat obreras, convenientment
acreditats.

A conseqüencia del primer meeting s' ha
constituït ja una agrupació de donas, y en lo
segon se tracta de quedar organitzades per oficis
en societats de resistencia, disposadas a recla-
mar notables milloras en sos respectius treballs.

Continuá la burguesia ribentse d' aquestas
reunions y contribuhin las donas organistas,
que riará he qui riará 'l' últim.

Gran número de reunions obreras se celebra-
ren diumenje en aquestas ciutats, predominant
en casi todas la idea de huelga pel 1.º de Maig
fins a conseguir las vuyt horas.

Los impressors, clama que s' se per més il-
lustrada que ja demés oficia, foren nota disor-
dent, pugó si be la majoria sembla que opina
per la huelga, uns quantos gossets dels contraris
d' ella apalaten al obstruccionisme y al escándol
pera lograr que la autoritat ataqués la
sesión sense poguere pendre 'ls oportunos acorts.

Lo próxim diumenje tornarán a reunirse 'ls
impressors. Lograrán los propis gossets impedir
que la societat acordi tranquilament lo que
cregui que convé a sos interessos. Si es aixis,
esperém un acte d' epergia dels impressors
associats de Barcelona pera posar a rotlló la
proclamat d' uns quants en contra de la volun-
tad dels demés.

Y a propòsit de la reunió dels impressors del
diumenje passat: No podrís La Publicitat
anar a beure en millors fonts pera fer la des-
cripció de tals reunions, que en las que li
proporcionen los mateixos interessos contraris a
la huelga, tenti tirar una plama tan femeneal
com la de sa rescota última.

Ara sí que ningú podrà queixarse per falta
de leyas.

Aquestos dias s' ha admett a la policia secreta,
segons corre de veu pública y a nosa pels ca-
rriers, a tots los que han sollicitat plama en aquell
pudorós cas.

Será qüestió d' anarse tapont lo nas per la
veu pública abens del 1.º de Maig.

Alguns individus de la pudó nova han es-
tremat brusa y barret aquestos dias.

Ab aixó y sas patibularias. Bías: quin secret
lo que guardan!

Ni 'l de las flarjar quan cridan homes al miri
dels carrers!

Ja s' ha constituït lo Cóngrés després de
passar bogada de las actas deixantos com vota-
das pels electors.

Ara comenarà la funció per dintre.
Y no creyeré que faltin motius pera xular
totas las obras que s' poden en escenas.

Está ja tan desacreditat l' art del arramen-
tarisme.

Al fi s' ha fet la coalició republicana pariera.
Pero malehit pero en Castellar no hi ha vol-
gut entrar, tractant desdenyosamente a sos com-
panya d' ideas.

Me n' alegro.
No sé quin rediable d' empenyo tenen los
republicans d' anar al darrera d' aquestos cotorra
que no 'ls pot veure ni sufrir.
No sembla sino que estigan fets a proba de
zascos.

Alguns teixidors de veis de la fábrica de Serf
y Solá d' aquestas ciutats han vingut a nostra
reunión a consultarnos qué podria fer que alguns
jefes vaporosos celebran aquestos dias largas
y repetidas conferencias ab lo principal burgés
de la ciutad de Barcelona.

Y nosaltres los havém contestat que molt de
ojo ab los citats representantes, que van adole-
rats buscar ferus pel 1.º de Maig, a fi d' ar-
roplegar cuartos en substitució de las cuotas que
minvan.

Ab aixó, espavilarse.

L' anomenat partit socialista obrer s' está ac-
tualment coronant de mé... its treyent-on poch
temps més energias contra la projectada huelga
de Maig que no ha tret en tota sa vida contra 'l
capitalisme.

Units en amigable consorci ab los vaporosos
dels quals tant han abominat, proban son re-
volucionarisme de pega decantando a la més
mansa y fent tot lo mal que poden a la huelga.

En Pamies los fassí bons y la burguesia 'ls ho
pagat!

Dos mil civils de peu y trescents ab potas, en
a dir, de cabell, están apunt a Madrid pera
enviarlos a Barcelona pel 1.º de Maig.

Comentat lo qual deys un amich meu:
—(Aixó no!) (Quin sou d' arropadas amani-
das... per nosaltres! Molt será que no 'ns fassin
agalar sen!

Lo dimars al mati fou fusellat a Figueras un
intellú carrabiner que havia mort a un cabo del
propi cas en escalorada llyuya.

Quents esforos se feren pera conseguir lo
indult de la pena de mort d' aquell desgraciat
resultaren inútils.

Be senia de manifestarse que ocupava 'l poder
lo partit conservador!

Interrogat en Segasí sobre lo que pensava
de la qüestió social, he dit que sí, que no, y que
qué se jo, ó millor que no s' embolica.

Y es clar.
L' hame del tapé no més s' embolica per
veure si pot tornar prompte al turro.

Y 'l demés son trone.

Pels veis de l' imprenta d' aquest periódich
y pels de la redacción, aquestos dias s' han vist
rodant una colla de caras d' aquellas que a la
llegua se coneix que porten alguna Intenció
secreta.

Se havrán convingut ab los vaporosos alguns
novells secretaris!

Benche no vagin discuydant
los valents de carrers,
perq' per altre agrosat
estem a tot dispositos.

Se tem, se diu, se murmura, y no falta qui
assegura (com en la consabuda arsueta), que
poch abens del 1.º de Maig se farán primos
prexivas de la más caracterisat revolucionaria.

¡Apricen las criaturas!
Deixant apart que no se com compaginar
aixó, cas de ferse, ab la lley no están proclama-
l' estat de prevenció y alarma a que s' re-
fereix lo titol I de la d' Orde pública, como
també: ¡qu' dimontri deursin ser aquest más
caracterisat revolucionaris tractants d' una
huelga, ó sia d' un acte perfectament legal!

Perq' si s' tractés d' aixacar bandersa contra lo
existent, ja fora distint; pero ara...

Vamos, que no ho entench.

Ni ganas.

A Madrid ja han comenat las precaucions
pel 1.º de Maig, anant a dormir als quartels
desde 'l difluns un jete y dos oficials de cada
batalló.

Si a la Cort fan aixó, es ja no m' extranyaria
que aquí lessen posar en peu de guerra fins a
las ratas de las clavogetas.

Tot fora aumentat la pudó que tant abunda
aquestos dias.

QUESTIONS

Alguns llegidors de LA TRAMONTANA s' ocu-
pessien de que la setmana passada no 'ns
ocupásem del meeting de donas que s' havia ja
celebrat l' anterior diumenje al Circo Equestre.
Com se n' té de celebrar un altre l' diumenje
vinent, esperavam ocuparnos detingudament

Començem per CALVO-VICO.—Una nova companyia de comediants actors i potser una nova empresa volent fer tornar a la escena les obres de màgica que tan distribuïren a la quinzella i al jovent idealista. Ha començat per dir, tot bo, menes la lletra de l'obra! Donchs vagin al GAYANA i podran observar tot quant hi dit, ab la nova producció de los Srs. Lierra, Rogel i Gorgé, titulada *La Gata de ora*.

En la Torca han estrenat una obra del Sr. Coll i Bruguera, titulada *La gran feria*. És un arranjó de una coneguda producció del mateix Sr. Coll, molt aplaudida fa dos anys; la Segovia ha de repetir cada nit, per acallar los aplausos del públic, la comèdia de la Gitanes i una preciosa habanera.

ELSONANO.—*La creia del oio* ó *El tendero de comestibles*, és una producció que tingué molt èxit a Madrid, però està en volle dir que valgués tant la part literaria com la musical, encor que tractant de Jackson, Veyan i Bierra, ha donat un xich d'esperansa, creyent trobar algo bo, al igual de la música original del popular Chocón. La obra val i sobresurt molt més, perquè ha vingut en una temporada que res de nou havíem vist que valgués la pena. Les decoracions del Sr. Urgellés son de efecte. Foren molt aplaudits los Srs. Monts, Fernan i Pina y los Srs. Ruiz, an Juan y Palmada. Los autors de la obra tingueren de presentarse al proceent moltos temps.

No vull parlar de la banda de cornetes que pren part en *El chulo* Mésos perquè no té res de nou.

Una producció del Sr. Miró y Palguera titulada *La familia Corchó* hi ha estrenat en lo TEATRO CAVALÉ-Roma. És arranjó d'una obra de Balzac, s'ha vist sentir que depany però se un arranjó molt ben fet, i no ens veyem los aplausos, perquè la obra val, encor que en algunes escenes no mostri un xich lo gènere romàntic.

QUÈ PASSA EN EL GRAN TEATRO DEL LICHO que les obres posades en escena aixta temporada no surten tant bé com la anterior Labegnou, la gran partitura de Wagner, ha tingut un xich de registrar descompenya, al igual que *l'pecudori de parís* de Bizet; aixó no vol dir que no tinguin bones artístas, puig los Srs. Rodriguez y Turcon i los Srs. Moretti i De Marchi, en companyia del director Sr. Mascheroni, tenen acreditada la fama de bones artístas. Jo crech que la falta de entusiasme i la precipitació de posar las obras en escena m'causa de lo que preguntava anteriorment.

LEOPOLDA G.

UN SART

****

Aumentat lo número de sants, creuets engrandir lo negoci, ¡pobres!

Perque cada diumenge confonava i sempre 'l dematins a missa anava lo creyent un sant home; i aquell que de peccats lo creyeva de sant 'l alzó no se en homeni, li feu venir la credencial de Roma.

Y ara dalt d'un altar y es cosa justa lo representen en ell un tros de fusta, i totas les piadones ó bones adores a aquell sant, ó papasinas.

Y també conta d'ell historias velles i crach no son caborrias, ni delirias, que si 'l sant cada dia a missa anava, era solo per robar trunços de ciris, i comenar tot sovint las cascadillas.

A.C.T.C.

Los devots que pertanien a la confreria ¡dich! a la confreria de cal Isidro, de Pradell, surten cada nit ab lo simot a las mans que 's dona nom a la corporació, i armen una fenomenal coaquellotada, en la que cada renech y canó verda hi canta 'l misteri, a un viuado y una viuada que están amonestats y a punt de tornar a contractar matrimoni.

Pero equets escàndols a ciencia y paciència de la autoritat civil y ab gran complacència dels catòlics, no significa sino que per equell pobre salagrosos y ases de deas potas pastaran tots canot invernals.

Dites, gombes, burgós ó totot del bolot seria un senyor que en lo café Moltesos de Mollet

va posarse a llegir LA TRAMONTANA y als pochos moments va agafarli una especie de ball de can Victor ab crits de rabia contra 'l periòdic, que va fer riure a tothom, adonante de lo qual se li encengué la fe fins al extrem de posarse a bordar y voler mossegar als que reyan. Pero senyor; ¿cóm s'atreixien aquets tipos a anar pel carrer sense morrió? ¿No temen al llas... dels vehins pacífichs?

Un molt regular cablot va haverhi fa pochos dies en una iglesia de Madrid y ab motiu d'un casament, en lo qual per haver fet cinch minuts tant los nuvis, lo del lligam sagrat va mourels una escandalaria de deu mil beates. ¡Sempre tan mansos y tan... morrius aquets reverents!

A Vigo feya un sermó al mitj de la plassa un enotant, y no tenint prou pulmons para sermonejar al sire libre la devotissims concurrencia s'impacientia y li feu una oració de xiulets y ¡juerats! que obligá al faldillás negras a escorras més que depressa de sa improvisada trona y posarm fora de tret d'abrás de devot, per temor a un ruquidici.

Los catòlics y romans dels temps en que estém no 'l lliuran, puig també sas funcions xiulen sent delants los comedians.

En ple dia y actu servey d'una iglesia de la Corunya, entraren allí unas ratas de sogristia y se n' emportaren una claus y cadenas d'or que punxaven y oprimian a una imatge de la Verge, deixant intactas las demás alhajas de poch valor.

No sé aquí qué admirar més: si la seguretats en la tria del aleno ó la pietats en trèrarsi punxes y cadenas a la imatge.

La feyna fou, piadosament pensant, digne de un bon catòlic.

En una profesó dels contraves de la Soletats de Badajós, va tentre de cridar a la Guardia civil y al ordre públic para posar pau entre 'l profesonayres, que no sé per quinas qüestions dogmáticas s'enredaren ab tal fe a trompada neta, que si no acat la forsa pública s'obra 'l forrellat del cel a més de la meytat dels devots.

No sé per què se 's té de destorbar quan se proposan anar al cel.

A un devot que anava en una profesó del rosari a Orense, se li dispará una pistola que portava a la butxaca, ferint tan malament a una piadóna espectadora, que morí al anemés de resultas de la ferida.

En un gust estrefolari piyor que 'l tenir verola, aixó de portar pinota para passar lo rosari.

A varios companys de Picamoizons, Valls, La Riba y Vilaverit que 'ns insaltesen para publicar certs fets d'un que fou corresponnal de LA TRAMONTANA y que sembla que ara s'ha empenyat al rector del primer de dits pobles, tenim que dirlos que ni 'l fet ni la personalitat tenen tanta importancia para concedirli 's honors de publicar lllargas cartas en nostre periòdic sobre tal estegallada.

Ab aixó, no insalitr més, que es malaguenyat lo temps que s'hi pert.

CANTARS

Quan veig a un rich pensieros per la Rambla amunt y a avell, penso ja en las cogonias que tindrà 'l primer de Maig.

Quant botich feyt una feyna y 'l paper veig a agitar, no sé perque sempre penso en la acta d'en Puig y Valls.

Jo comprech que de las cosas se ho set conservar, pero veig que ells sols conserven la moneda y la pau.

Si alguns cap alguns missos veidó dir a un capellá... determinat per ells al fora donen sis hueras de pa.

MATEU

MUDANSA

Me set molt tot, donya Tona, deixar aquest pis. —Per qué!

—Perque es bonich y... barato. —¿Tut, don Lluís, que pel mateix total no 's trobará un altre de millor?

—Dificil es. —No ho cregui, pues observi que 'l pis no 'stol el carrer, y a més, té 'l doble defecte de petít y foach.

J. SAONI

LOGOGRIFO NUMÈRIC

Table with 2 columns: Numbers (1-9) and Names (Nom de dona). The numbers are arranged in a grid pattern.

R. ALONSO

SOLUCIONS

A LAS CAGONIAS DEL SIBIRIO PASAY

KARANA.—Am-po-la. Remon.—P. Mar. Marcos. Parada. Rodas. Sís. S.

Th. «La Amantia» de la Santa Cruz, 6, Barcelona

QÜESTIONS SOCIALS

J. LLUNAS

Un tomet de 128 planas contenint los estudis següents:

- Prólech. Lo criteri de la veritat.—I. La Llibertat del treball.—II. Las coaccions. Qui las fa.—III. Las huelgas.—IV. Las classes mitias.—V. Socialisme y Anarquisme.—VI. Comunisme y Colectivisme.—VII. ORGANISACIÓ ANARQUISTA.—VIII. Lo dret a la vida.—IX. La Familia.—X. Lo sufragi universal.—XI. Lo dret de propietat.—XII. L'interés al capital.—XIII. La explotació del home per l'home.—XIV. Educació y capacitat de la classe obrera.—XV. Las vuyt horas.—XVI. La ensenyansa integral.—XVII. La lluyta per la existència.—XVIII. Lo just y lo legal.—XIX. Resolució del problema.

Preu 2 rals. Luxosament enquadernat 4 pta. Se fa la acostumada rebaita als corresponnals.

A LA GABIA!

¡ATENCIÓ!

Joan Cloa, de Caldas de Montbuy, engabiat en nostre n.º 305, ha corregut a pagar lo compte pendient tan bon punt s'ha adonat de la engabiada, dihentnos que sols per decauyt y mala intel·ligència d'un que hi ha encarrugat no havia ja emolat son deute; per lo qual queda desratat y tret de la gabiya per haver completat com corrompós.